

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਗਰਮੀ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਆਪਣੀ ਮਾਸੀ ਕੋਲ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਖੇ ਘੁੱਮਣ ਗਿਆ। ਆਪਣੀ ਮਾਸੀ ਘਰ ਜਾ ਕੇ , ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹਰਿਆ ਭਰਿਆ ਬਗੀਚਾ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸਨੇ ਬੜਾ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਕੇ ਮਾਸੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਵਰਖਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ , ਪ੍ਰੰਤੂ ਫਿਰ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਏਨਾ ਹਰਿਆ ਭਰਿਆ ਬਗੀਚਾ ਹੈ।

“ ਤੂੰ ਠੀਕ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈਂ” ਆਪਣੇ ਬਗੀਚੇ ਵੱਲ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਮਾਸੀ ਬੋਲੀ , “ਇੱਥੇ ਕਾਫੀ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲਈ ਸਿੰਚਾਈ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਾਣੀ ਸੁਰੱਖਿਅਣ ਲਈ ਕਈ ਤਕਨੀਕਾਂ (ਤੁਪਕਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਫੁਹਾਰਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ) ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਮੈਂ ਇੱਕ ਸਰਲ ਪ੍ਰੰਤੂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ” ਇਹ ਬੋਲਦੀ ਹੋਈ ਮਾਸੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਗੀਚੇ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾ ਕੇ ਪੁੱਛਦੀ ਹੈ “ ਕੀ ਤੂੰ ਵੀ ਮਾਸੀ ਵਾਲਾ ਸਿੰਚਾਈ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਆਪਣੇ ਬਗੀਚੇ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਨਾ ਹੈ?”

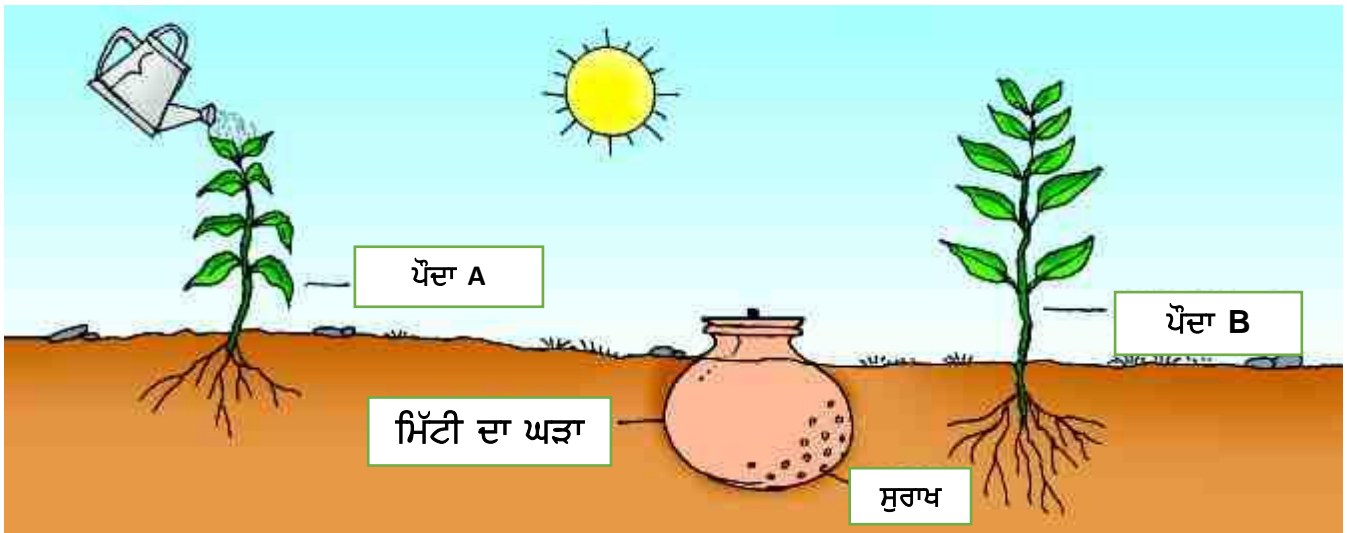
ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਨ

1. ਇੱਕੋ ਕਿਸਮ ਦੇ ਦੋ ਛੋਟੇ ਪੌਦੇ।
2. ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਘੜਾ ਜਾਂ ਸੁਰਾਹੀ
3. ਮੇਖ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤਿੱਖੀ ਵਸਤੂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੁਰਾਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ
4. ਪਾਣੀ
5. ਖੁਰਪੀ
6. ਮਾਪਕ ਫੀਤਾ
7. ਰੇਤ ਅਤੇ ਦੋਮਟ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ

ਵਿਧੀ

- ਆਪਣੇ ਬਗੀਚੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਕਿਸਮ ਦੇ ਦੋ ਛੋਟੇ ਪੌਦੇ (A ਅਤੇ B) ਘੱਟੋ ਘੱਟ 1 ਮੀਟਰ ਦੇ ਫਾਸਲੇ ਤੇ ਲਗਾਓ।
- ਇੱਕ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਘੜਾ ਜਾਂ ਸੁਰਾਹੀ ਲਓ ਅਤੇ ਮੇਖ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਤਿੱਖੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਉਸ ਘੜੇ ਜਾਂ ਸੁਰਾਹੀ ਦੇ ਤਲੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਸੁਰਾਖ ਬਣਾਓ।
- ਇਸ ਘੜੇ ਜਾਂ ਸੁਰਾਹੀ ਨੂੰ ਪੌਦੇ B ਕੋਲੋਂ ਲਗਭਗ 30 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦੂਰੀ ਤੇ ਇੱਕ ਟੋਇਆ ਪੁੱਟ ਕੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਬੋ ਕਿ ਉਸਦਾ ਮੂੰਹ ਟੋਏ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹੇ।
- ਘੜੇ ਜਾਂ ਸੁਰਾਹੀ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਰ ਕੇ ਉਸਦੇ ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਚੱਪਣ ਨਾਲ ਢੱਕ ਦਿਓ।
- ਪੌਦੇ A ਹਫਤੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਸਿੱਧਾ ਪਾਣੀ ਦਿਓ ਅਤੇ ਪੌਦੇ B ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇਣ ਲਈ ਉਸ ਪਾਸ ਦੱਬੇ ਘੜੇ ਜਾਂ ਸੁਰਾਹੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਫਤੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਪਾਣੀ ਭਰੋ।
- ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਦੋਹਾਂ ਪੌਦਿਆਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਦੇਖਿਆ? ਜੇਕਰ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ?

ਮੈਂ ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ

ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਬਰਸਾਤ ਹੁੰਦੀ ਹੋਵੇ, ਸਿੰਚਾਈ ਦੀਆਂ ਆਧੁਨਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸੁਰੱਖਿਅਣ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਤੁਪਕਾ ਸਿੰਚਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਾਲ ਪੌਦੇ B ਦੀਆਂ ਜੜਾਂ ਦੇ ਕਰੀਬ ਪਾਣੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਦਾ ਵਾਸ਼ਪਣ ਜਾਂ ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਹੇਠਲੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਤਰਨ ਰਾਹੀਂ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣੋਂ ਬਚਾਉਣ ਅਤੇ ਪੌਦੇ ਦੀਆਂ ਜੜਾਂ ਤੱਕ ਸਿੱਧਾ ਪਾਣੀ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ।

ਨੋਟ : - 1. ਅਸੀਂ ਪੌਦਿਆਂ ਨੂੰ 10 ਇੰਚੀ ਗਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਗਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

2. ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਘੜੇ ਜਾਂ ਸੁਰਾਹੀ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪਈ ਫਾਲਤੂ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਬੋਤਲ ਵੀ ਸੁਰਾਖ ਕਰਕੇ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਆਪਣੇ ਨਿਰੀਖਣ ਹੇਠ ਦਿੱਤੀ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰੋ:

ਲੜੀ ਨੰ:	ਸਮਾਂ	ਪੌਦਾ A (ਵਾਧਾ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ; ਕੱਦ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ)	ਪੌਦਾ B (ਵਾਧਾ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ; ਕੱਦ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ)
1	ਦੂਜੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ
2	ਤੀਜੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ
3	ਚੌਥੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ

ਡੀ.ਐਮ ਸਾਇੰਸ

ਲੁਧਿਆਣਾ (9815226226)